Canllawiau ar Annibyniaeth Llywodraethwyr

Adran	Y Bwrdd Llywodraethwyr		
Awdur	Grŵp Ysgrifenyddion a Chlercod Cymru		
Awdurdodwyd gan:	Y Bwrdd Llywodraethwyr		
Gweithredir gan:	Y Llywodraethwyr		
Cyfeirnod:	GUIBOG2021053		
Yn disodli:	Amherthnasol		
Fersiwn rhif:	1	**Pwyllgor Cymeradwyo:**	Y Pwyllgor Enwebiadau a Llywodraethu Y Bwrdd Llywodraethwyr
Dyddiad cymeradwyo:	Mis Mawrth 2021	**Cofnod rhif:**	20.14.01 20.60.01
Statws:	Terfynol/ Mabwysiadwyd	**Dyddiad Gweithredu:**	Mis Mawrth 2021
Cyfnod cymeradwyo:	-	**Dyddiad Adolygu:**	Mis Mawrth 2024

Cynnwys:

1. Cyflwyniad
2. Arferion Da Llywodraethu
3. Diffinio annibyniaeth
4. Egwyddorion annibyniaeth
5. Sicrhau annibyniaeth:
    - Recriwtio a hyfforddiant
    - Datgan buddiannau
    - Rôl y Clerc[1]
    - Adroddiad blynyddol ar annibyniaeth
6. Is-gwmnïau'r Brifysgol

CYFLWYNIAD

1.1 Yn yr Adolygiad Llywodraethu Prifysgolion yng Nghymru, argymhellodd yr awdur Gillian Camm bennu safon uwch ar gyfer annibyniaeth llywodraethwyr nag oedd yn bodoli ar adeg yr Adolygiad (2019); ac y dylid cynhyrchu canllawiau ynghylch ystyr annibyniaeth a bod y materion hynny a allai gyfaddawdu annibyniaeth llywodraethwyr yn cael eu cyhoeddi a'u gwneud yn gyhoeddus. Bydd y canllawiau yn cael eu hategu gan wybodaeth a gyhoeddir gan brifysgolion yn flynyddol o leiaf.

[1] Defnyddir y term Ysgrifennydd a Chlerc y Bwrdd yn gyfnewidiol er bod y cyntaf yn arferol yn meddu ar gyfrifoldeb ychwanegol yn fwy na'r rhai sy'n gysylltiedig â'r Bwrdd Llywodraethwyr.

1.2 Datblygwyd y canllawiau hyn gan Ysgrifenyddion a Chlercod Prifysgolion Cymru mewn ymateb i'r argymhelliad ac maent yn seiliedig ar arferion da llywodraethu yn y sector prifysgolion a'r sector corfforaethol. Disgwylir y bydd y canllawiau'n cael eu mabwysiadu gan yr holl gyrff llywodraethu yng Nghymru.

Prifysgolion Cymru

1.3 Mae'r holl brifysgolion yng Nghymru wedi'u sefydlu gyda dogfennau llywodraethu sy'n nodi'r materion allweddol megis pwerau ac aelodaeth y corff llywodraethu Mae'r dogfennau llywodraethu hyn un ai'n 'Siarter a Statudau' (prifysgolion a sefydlwyd cyn 1992) neu'n 'Offeryn ac Erthyglau Llywodraethu' (prifysgolion[2] a sefydlwyd ar ôl 1992). Tra bo dogfennau llywodraethu prifysgolion unigolion yn gosod gofynion gwahanol o ran eu gweithrediad, mae gan yr holl gyrff llywodraethu gyfrifoldebau a phwerau tebyg a rhaid iddynt sicrhau eu bod yn cadw at ganllawiau arferion da llywodraethu priodol.

1.4 Mae'r canllawiau annibyniaeth hyn yn cynrychioli set o egwyddorion i gefnogi llywodraethu da ac nid oes unrhyw beth yn y canllawiau y bwriedir iddo wrthdaro â dogfennau llywodraethu'r prifysgolion.

1. ARFERION DA LLYWODRAETHU

2.1 Wrth ddatblygu'r canllawiau hyn cyfeiriwyd at y Codau Ymarfer perthnasol. Disgwylir i'r holl lywodraethwyr weithredu'r Saith Egwyddor mewn Bywyd Cyhoeddus ('Egwyddorion Nolan'). Mae'r codau perthnasol eraill yn cynnwys Cod Llywodraethu Addysg Uwch y Pwyllgor Cadeiryddion Prifysgolion a Chod Llywodraethu Corfforaethol y Deyrnas Unedig 2018 sy'n ymgorffori argymhellion annibyniaeth yn deillio o adolygiadau llywodraethu corfforarethol megis Adroddiad Cadbury (1992), Adroddiad Hampel (1998) ac Adroddiad Higgs (2003).

2.2 Mae Cod y Pwyllgor Cadeiryddion Prifysgolion yn awgrymu bod Byrddau'n ystyried a yw'n fuddiol penodi Uwch Gyfarwyddwr Annibynnol. Mewn prifysgol gallai'r rôl hwn gael ei alw'n Uwch Aelod Annibynnol (o'r Corff Llywodraethu).

2.3 Yn y byd corfforaethol byddai'r rôl yn cael ei ystyried yn bwysig ar gyfer llywodraethu da; i gynorthwyo i gynghori'r Cadeirydd; bod yn gyfryngydd i aelodau eraill y Bwrdd a chynorthwyo i hwyluso arfarniad blynyddol y Cadeirydd. Awgrymir y gallai'r Uwch Aelod Annibynnol fod yn llais a gweithredu fel bwrdd seinio i aelodau eraill wirio effeithiolrwydd y trefniadau llywodraethu. Gallai hyn fod yn arbennig o ddefnyddiol pan yw sefyllfaoedd o wrthdrawiad potensial yn codi neu bod eraill yn dirnad eu bod wedi codi.

2.4 Serch hynny, mae sefydlu'r rôl hwn yn fater i gyrff llywodraethu unigol, Mewn prifysgolion (â Chadeiryddion anweithredol annibynnol) gallai Cyrff Llywodraethu deimlo y gall cyfrifoldebau Uwch Aelod Annibynnol gael eu cyflawni'n ddigonol gan yr Is-gadeirydd a/neu Gadeirydd y Pwyllgor Archwilio.

3. DIFFINIO ANNIBYNIAETH

3.1 Dylai llywodraethwyr[3] wneud cyfraniad creadigol i'r Bwrdd trwy ddarparu trosolwg annibynnol, arweiniad strategol a her adeiladol i'r rheolwyr gweithredol.

3.2 *Mae annibyniaeth yn rhinwedd y gall unigolion feddu arno ac mae'n gydran hanfodol proffesiynoldeb ac ymddygiad proffesiynol. Mae'n cyfeirio at osgoi cael eu gor-ddylanwadu gan fuddiant breintiedig a bod yn rhydd o unrhyw gyfyngiadau a fyddai'n atal dilyn y llwybr gweithredu cywir. Mae'n allu i 'sefyll ar wahân' i ddylanwad amhriodol*

[2] Sefydlwyd fel Corfforaethau Addysg Uwch.

[3] Mae'r holl brifysgolion yng Nghymru yn elusennau cofrestredig ac felly mae'r Llywodraethwyr hefyd yn Ymddiriedolwyr. Defnyddir y term Llywodraethwr yn y canllawiau hyn i olygu Ymddiriedolwr.

a bod yn rhydd o ddaliad rheolwyr, i fedru gwneud y penderfyniad cywir a heb ei halogi ynghylch mater penodol.

3.3 Ni ddylai Llywodraethwyr ganiatáu i'w hunain gael eu dal neu gael eu gor-ddylanwadu gan y buddiannau breintiedig eraill sy'n gysylltiedig â'r Brifysgol megis uwch reolwyr neu rheolwyr canol, neu undebau llafur. Rhaid i lywodraethwyr fedru herio'n effeithiol ac yn adeiladol ac ni fedrant wneud hynny os oes gannddynt fuddiant breintiedig yn y mater sy'n cael ei drafod.

3.4 Mewn prifysgolion mae annibynnol[4] yn golygu unrhyw unigolyn a benodwyd i'r corff llywodraethu nad yw'n fyfyriwr cofrestredig nac yn aelod o staff y Brifysgol, nac yn unigolyn o awdurdod lleol etholedig.

3.5 Mae'n ofynnol i lywodraethwyr annibynnol[5] lunio mwyafrif y corff llywodraethu fel yr amlinellir yn nogfennau llywodraethu prifysgolion.

3.6 Gan fod llywodraethwyr annibynnol yn allweddol i ennyn ymddiriedaeth y cyhoedd mewn Prifysgolion, mae cyfrifoldeb arnynt i fod yn dryloyw a dangos eu hannibyniaeth, i osgoi sgandal a chyhuddiadau o ofalu am eu buddiannau eu hunain.

3.7 Er mai pwrpas y canllawiau hyn yw rhoi arweiniad i lywodraethwyr annibynnol, bydd rhai agweddau hefyd yn berthnasol i staff etholedig a myfyrwyr lywodraethwyr, er enghraifft, datgan gwrthdrawiad buddiannau.

4. EGWYDDORION ANNIBYNIAETH

4.1 Mae nifer o amgylchiadau a *allai* atal unigolyn rhag cael ei benodi fel aelod annibynnol (o gorff llywodraethu). Bydd angen i Bwyllgor Enwebiadau'r Corff LLywodarethu, neu bwyllgor cyfatebol sy'n goruchwylio'r broses benodi, ystyried[6] y ffactorau hyn.

4.2 Mae amgylchiadau o'r fath yn cynnwys ble bo unigolyn:

a) yn neu wedi bod yn gyflogai'r brifysgol neu un o'i is-gwmnïau yn ystod y 5 mlynedd ddiwethaf;
b) wedi, neu wedi cael yn ystod y tair blynedd ddiwethaf, berthynas busnes perthnasol â'r brifysgol, un ai'n uniongyrchol neu fel partner, rhanddeiliad, cyfarwyddwr neu uwch gyflogai[7] cwmni sydd â pherthynas o'r fath â'r brifysgol;
c) eisoes wedi gwasanaethu ar y corff llywodraethu'n flaenorol[8];
d) yn cynrychioli rhanddeiliad arwyddocaol;
e) wedi derbyn neu yn derbyn tâl ychwanegol gan y brifysgol ac eithrio tâl aelod annibynnol (os yw'n berthnasol) a threuliau perthnasol;
f) yn cyfranogi yn nghynllun tâl seiliedig ar berfformiad y brifysgol;
g) yn derbyn pensiwn prifysgol, gan nodi bod y potensial ar gyfer gwrthdrawiad yn llawer llai os yw'n gynllun pensiwn mawr aml-sefydliad ond â'r potensial i fod yn fwy arwyddocaol os yw'n gynllun prifysgol unigol gan y brifysgol honno;
h) yn meddu ar gysylltiadau teuluol agos[9] ag unrhyw un o gynghorwyr y brifysgol, aelod (o'r corff llywodraethu) neu uwch gyflogeion;

[4] Cyfeirir at lywodraethwyr annibynnol fel llywodraethyr 'lleyg' yn maes Addysg Uwch weithiau.

[5] Mewn (rhai) Corfforaethau Addysg Uwch mae categori arall o'r enw 'aelodau cyfetholedig' ac mae'n werth nodi, yn y Corfforaethau Addysg Uwch, gellid diffinio llawer o'r aelodau cyfetholedig fel aelodau annibynnol

[6] Nid yw'r rhestr yn 4.2 yn atal aelodaeth ond mae'n ofynnol i Pwyllgor Enwebiadau'r Corff Llywodraethu ystyriaed hynny.

[7] Uwch gyflogai yw un sy'n meddu ar swydd arweinyddiaeth neu reoli ac sydd â theitl yn y Cwmni, neu gyfrifoldebau'n cyfateb i, un ai gyfarwyddwr neu swydd sy'n uwch na chyfarwyddwr. .

[8] Dylid cyfeirio at ddogfennau llywodraethu sefydliadau unigol ynghylch y cyfnod a ddylai fod cyn i unigolyn gael ei ystyried i'w ailbenodi os ydynt wedi gwasanaethu fel llywodraethwr y brifysgol i'r cyfnod uchafswm a ganiateir yn flaenorol..

[9] Diffinnir cysylltiadau teuluol agos fel priod neu bartner sifil/domestig, plentyn/llys-blentyn rhiant/llys-riant, sibling/llys-sibling, nain/taid, wyr/wyres/ brawd/chwaer yng nghyfraith modryb, ewythr,, nith, nai.

i) yn meddu ar gysylltiadau proffesiynol, masnachol neu bersonol arwyddocaol ag aelod arall (o'r corff llywodraethu); neu

j) yn penderfynu cyflawni ymgynghoreiaeth daledig mewn busnes sy'n ymwneud mewn unrhyw fodd â'r brifysgol tra'n aelod (o'r corff llywodraethu).

Mae nifer o amgylchiadau, a ddynodir yn arferol gan ddogfennau llywodraethu prifysgol, sy'n atal unigolyn rhag cael ei benodi fel aelod annibynnol (o gorff llywodraethu) yn awtomatig. Enghreifftiau yw staff cyfredol, myfyrwyr cyfredol a chyn ymddiredolwyr sydd wedi gwasanaethu am y cyfnod uchafswm.

4.3 Ble cyfyd amgylchiadau o'r fath unwaith y bo aelod annibynnol wedi'i benodi, dylent ddatgan hynny ar unwaith i Glerc y corff llywodraethu yn gyntaf, a fydd yn cynghori am unrhyw gamau i'w dilyn. (Gwelera datgan buddiannau isod yn 6.1-6.5).

4.4 Ble bo unrhyw rai o'r amgylchiadau hyn neu amgylchiadau perthnasol eraill yn berthnasol, a bod y corff llywodraethu yn ystyried bod y llywodraethwr yn annibynnol serch hynny, dylid darparu esboniad clir.

SICRHAU ANNIBYNIAETH

5. Recriwtio a hyfforddiant

5.1 Mae llywodraethwyr annibynnol yn cael eu recriwtio gan ddefnyddio prosesau sy'n glir ac yn dryloyw. Gellir targedu'r recriwtio yn unol ag anghenion penodol y corff llywodraethu (er enghraifft, yn nghyswllt sgiliau a phrofiad, ac amrywiaeth) ond ym mhob achos bydd paneli recriwtio yn ystyriol o'r angen i ystyried bod llywodraethwyr newydd yn bodloni'r diffiniad o annibyniaeth a nodir ym mharagraff 3.2 uchod.

5.2 Wrth ystyried ceisiadau a chyfweld darpar lywodraethwyr newydd, dylai paneli recriwtio geisio tystiolaeth:

(a) bod unigolion yn dangos anhunanoldeb, uniondeb, gwrthrychedd, atebolrwydd, gonestrwydd, arweinyddiaeth a'r gallu i fod yn agored;

(b) y byddant yn medru herio'n effeithiol ac yn adeiladol;

(c) y byddant yn medru 'sefyll ar wahân' i ddylanwad amhriodol a bod yn rhydd o ddaliad rheolwyr;

(d) eu bod yn rhydd o fandadau neu unrhyw gyfyngiadau a fyddai'n atal dilyn y llwybr gweithredu cywir, ac

(e) nad ydynt yn perthyn[10] i unrhyw un o gyflogeion y brifysgol nac unrhyw sefydliadau sy'n ennill mantais ariannol gan y Brifysgol.

5.3 Yn dilyn eu penodi bydd llywodraethwyr annibynnol newydd yn derbyn cyfnod cynefino a fydd yn cynnwys ffocws ar bwysigrwydd annibyniaeth a gwrthrychedd ac ymchwilio i ddulliau profi a herio, Yn dilyn hynny bydd y gweithgareddau hyfforddiant a datblygiad yn cynnwys edrych ar y themâu hyn ymhellach, fel bo'n briodol.

6. Datgan buddiannau

[10] Gweler diffiniad cysylltiad teuluol agos yn nodyn 7.

6.1 Mae prifysgolion yn elusennau hefyd, ac mae eu llywodraethwyr yn ymddiriedolwyr elusen. Mae'r gyfraith yn ei gwneud yn ofynnol i ymddiriedolwyr weithredu er budd gorau'r elusen yn unig. Gall cysylltiadau personol a phroffesiynol llywodraethwyr roi budd i waith y brifysgol, ond gallant hefyd arwain at wrthdrawiad buddiannau, y mae'n rhaid i lywodraethwyr ymateb yn effeithiol iddynt.

6.1.1 Diffinnir *gwrthdrawiad buddiannau* gan y Comisiwn Elusennau fel unrhyw sefyllfa bleb o buddiannau neu deyrngarwch personol ymddiriedolwr yn medru, neu y gellir ei weld fel medru atal yr ymddiriedolwr rhag gwneud penderfyniad er budd gorau'r elusen yn unig. Yn arferol cyfyd gwrthdrawiadau buddiannau lle mae potensial o fuddiant ariannol neu fuddiant mesuradwy i ymddiriedolwr, neu'n anuniongyrchol trwy unigolyn cysylltiedig, neu gallai dyletswydd ymddiriedolwr i'r elusen gystadlu gyda dyletswydd neu deyrngarwch sy'n ddyledus i sefydliad neu unigolyn arall.

6.1.2 Diffinnir *gwrthdrawiad teyrngarwch* gan y Comisiwn Elusenau fel gwrthdrawiad buddiannau sy'n codi oherwydd, er nad yw'r ymddiriedolwr a effeithir mewn sefyllfa i ennill unrhyw fuddiant, gallai proses gwneud penderfyniadau'r ymddiriedolwr yn yr elusen gael ei dylanwadu gan ei fuddiannau eraill. Gellir defnyddio'r termau 'buddiant deuol' i ddisgrifio'r sefyllfa hon. Yn unol â chanllawiau'r Comisiwn Elusennau, gallai'r ymddiriedolwyr benderfynu, lle nad yw gwrthdrawiad buddiannau o'r fath yn peri risg neu risg isel i wneud penderfyniadau er budd goau'r elusen, gallai'r ymddiriedolwr a effeithir, yn dilyn datgan y buddiant, gymryd rhan yn y drafodaeth a gwneud y penderfyniad

6.2 Rhaid i'r holl lywodraethwyr, p'un ai'n llywodraethwyr annibynnol neu wedi'u penodi gan staff neu fyfyrwyr y brifysgol, geisio osgoi rhoi eu hunain mewn sefyllfa o wrthdrawiad (gwirioneddol neu botensial) rhwng eu buddiannau a'u teyrngarwch personol neu broffesiynol a'u dyletswydd i'r corff llywodraethu a'i bwyllgorau. Ni ddylent ganiatáu i unrhyw wrthdrawiad buddiannau neu deyrngarwch godi a allai ymyrryd â'u barn annibynnol.

6.3 Disgwylir i lywodraethwyr, i'r perwyl hyn:

a) wneud datganiad buddiannau blynyddol i'r brifysgol ar ddechrau pob blwyddyn academaidd, gan roi'r manylion y gofynnir amdanynt a defnyddio'r fformat a ragnodir gan y Clerc;

b) ceisio cymeradwyaeth ysgrifenedig gan y Cadeirydd cyn cymryd rhan mewn unrhyw weithgareddau allanol neu ddatblygiad busnes newydd a allai gael dylanwad, un ai'n uniongyrchol neu'n anuniongyrchol, ar waith y brifysgol;

c) hysbysu'r Clerc am unrhyw newidiadau i'w amgylchiadau yn ystod y flwyddyn sy'n cael dylanwad ar eu datganiad buddiannau;

d) ar ddechrau pob cyfarfod, nodi'n rhagweithiol a hysbysu aelodau am unrhyw eitem benodol y gallai eu buddiannau datganedig effeithio anynt ac, os yw'n ofynnol gan y Cadeirydd, beidio â chymryd rhan yn y drafodaeth berthnasol neu wneud penderfyniad, neu adael y cyfarfod ar y pwynt priodol;

e) ar ddiwedd pob cyfarfod, datgan unrhyw wrthdrawiad buddiannau neu deyrngarwch nas rhagwelwyd a gododd yn ystod y drafodaeth.

6.4. Ym mhob achos lle nodwyd gwrthdrawiad mewn cyfarfod, bydd cofnodion y drafodaeth yn cofnodi'r broses a ddilynwyr a lefel y cyfranogiad a ganiatawyd.

6.5 Mae'r Clerc yn llunio cofrestr fuddiannau yn flynyddol a'i chyhoeddi ar wefan y brifysgol.

7. Rôl y Clerc

7.1 Yn unol â Chod y Pwyllgor Cadeiryddion Prifysgol, dylai'r holl lywodraethwyr gael mynediad at gyngor a gwasanaethau Clerc, y mae'n rhaid iddo sicrhau bod aelodau'r corff llywodraethu yn llwyr ymwybodol o'r rheolau, rheoliadau a'r gweithdrefnau priodol. Dylai'r Clerc fod yn swydd uwch i sicrhau bod y corff llywodaethu a'r rheolwyr gweithredol yn gweithredu mewn modd sy'n cydymffurfio â rheoliadau'r brifysgol, ac yn ddigon annibynnol i herio hynny pan nad dyna'r achos.

7.2 Mae'r Clerc yn atebol i dynnu sylw'r Cadeirydd at faterion annibynniaeth neu wrthdrawiadau.

7.3 Yn unol â disgwyliadau Cod Rheoli Ariannol Cyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru, lle bog an y Clerc gyfrifoldebau arwyddocaol ar lefel yr uwch dîm gweithredol, rhaid i'r corff llywodraethu adolygu, o leiaf bob tair blynedd, p'un ai yw annibynniaeth swydd y Clerc mewn perygl o'i gyfaddawdu ac, os felly, p'un ai y dylid trosglwyddo'r rôl i rywun arall neu y gellir cyflwyno mesurau diogelu digonol i'r trefniadau sy'n bodoli eisoes.

8. Adroddiadau blynyddol ynghylch annibyniaeth

8.1 Bydd y brifysgol yn adrodd yn flynyddol, trwy ei adroddiad blynyddol, ynghylch sut y dilyswyd ac y sicrhawyd annibyniaeth ei llywodraethwyr annibynnol.

9. Is-gwmnïau

9.1 O dro i dro gall prifysgol benodi llywodraethwr i weithredu fel cyfarwyddwr un o'i is-gwmnïau[11], i gynrychioli buddiannau'r Brifysgol fel aelod neu gyfranddaliwr y cwmni hwnnw. Os yw'r cwmni hefyd yn elusen, bydd y cyfarwyddwr yn ymddiriedolwr yr elusen. Mewn achosion o'r fath gellid ystyried bod gan yr aelod wrthdrawiad teyrngarwch.

9.2 Yn ychwanegol at gyfraith elusennau, mae *Deddf Cwmnïau 2006* yn nodi'r gyfraith yng nghyswllt gwrthrawiadau buddiannau sy'n effeithio ar gyfarwyddwyr. Mae'r gweithdrefnau cyffredinol i reoli gwrthdrawiadau buddiannau (gweler uchod, paragraffau 6.1-6.5) yn galluogi cyfarwyddwyr a benodir gan y brifysgol i gydymffurfio â'u dyletwyddau tuag at y brifysgol. Fodd bynnag, mae gan gyfarwyddwr a benodwyd gan y brifysgol ddyletswydd statudol hefyd dan gyfraith cwmnïau i osgoi sefyllfa lle gallent fod â buddiannau uniongyrchol neu anuniongyrchol sy'n gwrthdaro, neu a allai wrthdaro, â buddiannau'r cwmni.

9.3 Mae gan lawer o gwmnïau eu cod ymddygiad neu god ymarfer eu hunain, sy'n cynnwys polisïau i alluogi eu cyfarwyddwyr i gydymffurfio â'u dyletswydd statudol i osgoi gwrthdrawiadau. Disgwylir i unrhyw gyfarwyddwr a benodir gan y brifysgol i un ai gydymffurfio â phoilsi'r cwmni y maent yn gyfarwyddwr ohono; neu, lle nad oes polisi o'r fath neu ei fod yn annigonol, i dynnu sylw'r brifysgol yn unol â hynny.

9.4 Yn achlysurol gallai dyletswyddau cyfarwyddwr a benodir gan y brifysgol i'r brifysgol wrthdaro gyda'r dyletswyddau sy'n ddyledus ganddo/ganddi i'r cwmni. Os yw cyfarwyddwr a benodwyd gan y brifysgol yn ansicr a yw sefyllfa benodol yn cynrychioli gwrthdrawiad buddiannau ai peidio, dylent drafod y mater gyda'r Clerc a, lle bo'n berthnasol, ysgrifennydd y cwmni. Mewn achosion eithriadol gellid gofyn am gyngor cyfreithiol, a gallai fod yn ofynnol i gyfarwyddwr a benodwyd gan y brifysgol

[11] Byddai'r canllawiau hyn yn berthnasol hefyd os penodir llywodraethwyr i fod yn aelod o fwrdd cynllun pensiwn mewnol.

ymddiswyddo fel cyfarwyddwr ble ni ellir rheoli'r dyletswyddau sy'n gwrthdaro er budd y brifysgol a'r cwmni.

10**. Monitro ac Adolygu**

Yn dilyn ei fabwysiadu bydd y canllawiau'n cael eu hadolygu i ystyried unrhyw arferion da newydd neu ychwanegol.

Diwedd